

Ebameeldiv ja tülikas pinnakatja

Minu kodukasvuhooones on mullale tekkinud mingi imelik tihe roheline moodustus. Millest see tuleb ja kuidas sellega võidelda?

Vastab

TIJU ANNUK

Farmplamt Eesti nõustaja

Tõenäoliselt on teil kasvuhoo- nes mõni maksasambla liik. Enamasti kasvavad maksasamblad niiskel pinnasel. Olenevalt liigist on nad kas lubjalembesed või vastupidi, on lubjapelglikud ning kasvavad happelisel pinnasel.

Need liigid, mis kasvavad laias pH vahemikus (pH 3,5–7,7), on ka rohkem levinud. Selliste hulka kuuluvad harilik pelliia (*Pellia epiphylla*), harilik helvik (*Marchantia polymorpha*), erileheline kammtupik (*Lophocolea heterophylla*), soomik (*Lepidozia reptans*), harilik ripsik (*Blepharostoma trichophyllum*) jpt.

Kuna nad on kasvutingimuste suhtes vähem nõudlikud, on nad väga laialt levinud ja võivad sageli muutuda tülikaks nii peenardel, kasvuhooones, lillepottides, lavades, kõn- niteede kiviplaadide vahel ja mujal.

Enamasti tekib probleem maksasammaldega varjulistes ja niisketes kohtades.

Kuidas tõrjuda

■ Tülikast samblast saab lahti samblatõrjevahendeid kasutades. Sageli sisaldavad need tooted raudsulfaati või raudammooniumsulfaati, mis n-ö kõrvetab sambla ära. Sammal muutub 10–14 päevaga pruuniks.

■ Kuivanud sammal tuleb mulla pinnalt eemaldada.

■ Peenraid on soovitatav regulaarselt kobestada ja multšida, et takistada maksasambla levikut.

■ Sageli piisab tõrjeks sellest, kui tõsta lubjamisega pinnase pH-d, suurendada kasvukohale langeva otsese päikesekiirguse hulka ja muuta veerežiimi.

NB! Kui säilivad soodsad tingimused sambla kasvamiseks, siis tuleb see tagasi!

www.aialeht.ee

NÄPUNÄIDE

Millega lubjata

■ Väikeaias kasutamiseks on kõige mugavam osta aiakauplusest spetsiaalselt pakendatud aiapuhjaja. Vastavalt vajadusele saab valida väikese (1 kg) või suurema koguse (10 kg; 20 kg).

■ Puhas puutuhk sobib samuti. See on ühtlasi hea mineraalväetis, sest sisaldab märkimisväärses koguses kaaliumi, fosforit ning veidi teisigi makro- ja mikroelemente.

■ Mulla happesust vähendavad veel põlevkivituhk, klinkritolm, lubjakivi- ja dolomiidijahu.

■ Turbafabriketituhk ei sobi, sest neutraliseerib happesust äärmiselt vähe, pealegi võib see ummistada mullapööre, rikkudes pinnase struktuuri.

■ Mitte mingil juhul ei sobi kivisöetuhk, milles on taimedele kahjulikke ühendeid.

KAJA KURG

Harilik helvik.

MAKSASAMMAL

Harilik helvik

Niisketel metsaalustel, tuleasemetel, paljakutel, teeservadel ja kraavikallastel võib sageli kohata harilikku helvikut (*Marchantia polymorpha*). Taimesüsteemaatikas kuulub ta maksasammalde klassi, helvikuliste sugukonda ja helviku perekonda.

Paljustest teistest meile tuntud sammaldest erineb enamik maksasamblaid selle poolest, et neil ei ole varsi ega lehti. See, mis tundub helvikul olevat üks suur leht, on tegelikult tallus. Tallus on justkui kõik lehed, varred ja varreharud kokkupandult, kusjuures ei ole võimalik eristada nende piirjooni. Tallusel olevates korviketes on sigikehad, mille abil võib helvik paljuneda. Lisaks sellele esineb ka eostega ja isegi sugulist paljunemist. Nii võibki helvik soodsates tingimustes katta üsna kiiresti päris suure maa-ala.

<http://bio.edu.ee/taimed/sammal/helvik.htm>